

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Memo

Tips voor Ecologische meerwaarde zonnepark Exloosche landen

Opdrachtgever: Groenleven

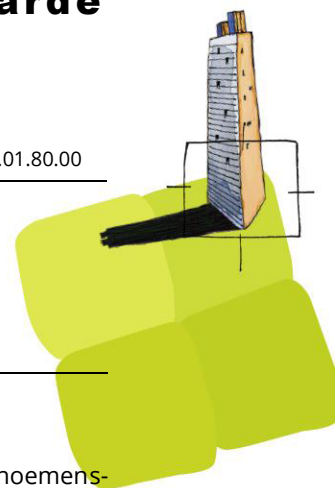
projectnummer: 951.00.01.80.00

Aan: [REDACTED]

Van: [REDACTED]

Onderwerp: Tips voor Ecologische meerwaarde zonnepark Exloosche landen

Datum: 12-04-2018

Vaak wordt een zonnepark aangelegd op een bedrijventerrein of agrarische grond zonder noemenswaardige natuurwaarde. Het is prettig dat zo geen natuurwaarden worden aangetast.

Maar zonneparken kunnen ook extra kansen bieden voor natuur. Er kan gekeken worden hoe aanwezige landschapselementen kunnen worden versterkt, er kunnen natuurelementen worden aangelegd. Daarbij kan worden ingespeeld op de natuurlijke gesteldheid van de bodem en de waterhuishouding. En tussen de zonnepanelen zelf zijn ook kansen voor bijzondere natuurwaarden.

Door hier op in te spelen kan de maatschappelijke waarde van zonneparken worden verbreed en de waardering van omwonenden en recreanten toenemen. Deze notitie gaat heel beknopt in op kansen voor ecologische meerwaarde voor het zonnepark Exloosche landen. Indien hiervoor interesse is, denkt de ecooloog graag mee over verdere uitwerking.

Kansen van zonneparken in het algemeen

1. Tussen en onder de panelen ontstaan schaars begroeide plekken. Sommige amfibieën, bijen en dagvlindersoorten hebben hier baat bij.
2. In het nieuwe gebruik worden geen gewasbeschermingsmiddelen meer gebruikt, en geen meststoffen aangevoerd. Enige bemesting vormt eventueel de mest van de in te zetten grazers. Dit creëert meer kansen voor een gezond bodemleven en voor kruiden in de grasachtige begroeiing.
3. Tussen de zonnepanelen kan een zadenmengsel van inheemse bloemen van kruidenrijk grasland worden ingezaaid. Welk mengsel meest geschikt is hangt af van het gewenste beheer i.v.m. de zonnepanelen. Om de kruiden tot ontwikkeling te brengen is 1-2 x keer per jaar maaien en afvoeren een goede optie, of beweiding maar dan wel zodanig extensief, dat de graasdieren niet alles kort houden.

Specifieke kansen voor het zonnepark Exloosche landen

4. Natuurvriendelijke oever overgaand in wal

- Flauwe taluds langs de waterhoudende sloten zijn waardevol voor amfibieën, moerasplanten en libellen. Dit kan gerealiseerd langs de twee grotere zuidwest-noordoost lopende watergangen middenin het plangebied, en langs de geplande watergang rondom het zonnenveld. Een oever met een helling van 1:4 of meer voldoet hier, zodat een oeverzone van minimaal 4 m breed ontstaat. Waar de ruimte beperkt is, kan gekozen worden voor verbreding aan één zijde van de watergang.
- Waar voldoende ruimte is kan ook gekozen worden de watergang enigszins te laten meanderen. De slootlengte neemt dan toe, en er ontstaan in de bochten veel verschillende microhabitats, waar verschillende soorten water- en oeverdieren en -planten zich thuis voelen.
- Vooral de noordzijde (zicht vanaf de weg, onregelmatige randen vanwege de scheve lijnen) en de oostzijde nabij het NNN langs het Achterste Diep zijn hiervoor geschikt.

Voorbeeld van flauwe oever met echte koekoeksbloem ook geschikt leefgebied voor amfibieën zoals de Bastaardkikker

- Door een flauwe oever over te laten gaan in de achterliggende wal wordt de nat-droog gradiënt verder verlengd en ontstaat een aantrekkelijk landschappelijk beeld. Onderaan kunnen pinksterbloem, echte koekoeksbloem, kale jonker, veldlathyrus en grote wederik ontwikkelen, hogerop soorten als margriet, knoopkruid, rode klaver en duizendblad.
- Doordat bij aanleg van een flauw talud de bovengrond wordt verwijderd komt bovendien voedselarmere grond aan de oppervlakte, wat gunstig is voor ontwikkeling van kruiden. Eventueel kan inzaai worden overwogen voor een snel effect, maar dan wel met inheemse overblijvende soorten. Deze hebben de hoogste natuurwaarde en beste kans langere tijd stand te houden. Gewenst beheer 1 x per jaar maaien en sloot schonen en maaisel afvoeren; liefst gefaseerd zodat niet alle begroeiing in een keer verdwijnt en evt. ook delen een winter laten staan (dus 1 x per 2 jaar maaien).
- Door nog minder vaak maaien, 1 keer per 1-2 jaar, kan een waardevolle ruigte of rietkraag ontwikkelen. Dit kan in een deel van de oevers worden toegepast, of in een strook het dichtst langs het water. Voor riet- en watervogels zoals kleine karekiet, blauwborst en rietgors levert dat goed leefgebied op.

5. Verspreide struiken

Een alleenstaande meidoornstruik in volle bloei

Groepjes of alleenstaande struiken kunnen extra variatie in natuur opleveren, waarvan bijvoorbeeld putter en kneu kunnen profiteren. Dit past ook in het open karakter van het landschap.

Beste optie hiervoor is een wat bredere rand zoals voorzien aan de oost- en noordzijde. Een paar groepjes struiken zijn hier goed in te passen. Daarnaast zijn met een of enkele struiken de hoekpunten van het zonneveld te accentueren. Voor insecten zijn de vroegst bloeiende soorten wilg het meest waardevol: boswilg, grauwe wilg en geoorde wilg. Gewone vlier en eenstijlige meidoorn zijn makkelijke soorten met latere bloei en bessen. Deze soorten kunnen op ieder moment dat ze te hoog worden, worden teruggezet tot vlak boven de grond. Dit kan bijvoorbeeld eens per 3-5 jaar worden gedaan, en liefst gefaseerd (niet alle tegelijk).

Kleine extra's

6. Bijenzandhotel

Een aantal soorten wilde bijen zoeken nestgelegenheid in open zandige grond, liefst op een helling. Dit kan op enkele plekken in de nieuwe wal worden gecreëerd. Daarvoor moet pleksgewijs eens in de paar jaar moet het randje van de wal opnieuw afgestoken worden.

7. Oeverwaluwwand

Een fraai extra element kan een oeverwaluwwand zijn: een steil afgegraven stuk van de wal op noordoost tot noordwest georiënteerd, direct grenzend aan het water. Het verdient aanbeveling om voor aanleg en onderhoud dan samenwerking te zoeken met een lokale vrijwilligersgroep.

8. Nestkasten voor muizeneters.

Het zonneveld biedt leefgebied voor muizen, en dus foerageergebied voor muizeneters zoals buizerd en torenvalk. Voor de torenvalk kan een nestkast op een paal worden geplaatst.

Nestkast voor torenvalk, te plaatsen met de opening naar het oosten.

BügelHajema Adviseurs bv, Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7, Postbus 2153, 3800 CD Amersfoort **T** 033 465 65 45 **F** 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl **W** www.bugelhajema.nl
Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort